

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS BIBLIOTEKOS VEIKLOS 2008 m.

ATASKAITA

Dokumentų fondai ir skaitytojai. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos fondą 2008 m. gruodžio 31 d. sudarė 3.797.732 egz., iš jų 265.173 saug. vnt. rankraštinų dokumentų.

2008 m. bibliotekos Pagrindinis fondas papildytas 28.355 fiz. vnt. naujai gautų dokumentų, iš jų 944 fiz. vnt. rankraščių.

Per ataskaitinius metus sukomplektuota 11. 268 egz. lietuviškų spaudinių, iš jų 6.026 dokumentai gauti kaip privalomasis egzempliorius.

2008 m. bibliotekos fondai papildyti 15.997 egz. užsieninių leidinių. 2008 m. buvo užprenumeruoti 484 pavadinimai užsieninių mokslinių periodinių leidinių už 1.623.200 Lt. Iš 485 mainų partnerių užsienyje mainais gauta 5.849 egz. leidinių už 406.422,00 Lt, o išsiųsta 6.974 egz. už 133.414,25 Lt.

2008 m. 4.280 egz. spaudinių gauta kaip labdara ir dovanos.

Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos Rankraščių skyriuje ataskaitiniu laikotarpiu sukomplektuoti trys nauji fondai: Pranciškaus Stanislovo Vitkevičiaus F383, F384 – Jono Macevičiaus fondas ir Jono Dagio - F 385.

Bibliotekoje toliau buvo kaupiami dokumentai netradicinėse laikmenose. 2008 m. gruodžio 31 d. kompaktinių diskų kolekcijoje buvo 301 egz., per metus jų sukomplektuota 35 vienetai.

2008 m. bibliotekos vartotojai galėjo naudotis 9 duomenų bazėmis, iš kurių 8 buvo prenumeruojamos, o viena naudotis leido knygų mainų partneris:

1. **AIP** (American Institute of Physics) ir **ASP** (American society of Physics).
2. **ACS** (American Chemical society).
3. **Annual Reviews.**
4. **EBSCO Publishing** pagrindinis paketas ir 4 papildomos bazės- **Environment Complete**, **Humanities International Complete**, **CocINDEX with Full Text**, **INSPEC.**
5. **IOP** elektroniniai žurnalai.
6. **MathSciNet** (prieigą suteikia mainų partneris).
7. **Science Direct.**
8. **Springer LINK**.
9. **Wiley InterScience**

Šios duomenų bazės talpina 11.796 žurnalus, 1.630 monografijų ir žinytų, 13.283 smulkus informacinius leidinius ir konferencijų medžiagą.

Su Švietimo ir mokslo bei Kultūros ministerijų parama mūsų bibliotekos mokestis už šias duomenų bazes sudarė 55.520 ,- Lt (2007 m. už 9 duomenų bazes sumokėta 38.132,58 Lt).

2008 m. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai, kaip Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos narei, buvo suteikta galimybė nemokamai testuoti 18 duomenų bazių: **RefWorks**, **Scopus**, **Bio One 1** ir **2**, įvairios **Proquest** kolekcijos.

Skaitytojai. 2008m. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje buvo 8.447 registruoti skaitytojai, iš jų 211 iš 16 užsienio šalių: Lenkijos-124, Baltarusijos-52, Rusijos -10, Vokietijos - 6, Ukrainos, Suomijos - po 3, Didžiosios Britanijos, JAV, Bulgarijos - po 2, po vieną Prancūzijos, Izraelio, Kanados, Graikijos, Italijos, Vengrijos, Estijos. Užsienio šalių skaitytojus domina bibliotekoje saugomi rankraštiniai dokumentai, Retų spaudinių skyriaus senosios lituanikos, rosikos fondų leidiniai, senosios fotografijos, Senosios periodikos skyriuje saugomi dokumentai.

Skaitytojai bibliotekoje apsilankė 85.461 kartą, jiems išduota 484.498 egz. dokumentų iš bibliotekos fondų. 2008 m. per tarpbibliotekinį abonementą išduota 936 egz. dokumentų, gauta 1.177 egz.

Ataskaitiniais metais vartotojai per internetą 298.677 kartus kreipėsi į bibliotekos elektroninį katalogą ieškodami reikiamos informacijos: 289.596 kartus apsilankė pagrindiniame kataloge ir 9.081 kartus rankraščių kataloge.

2008 m. biblioteka 9-ioose savo skyriuose mokslo institutuose aptarnavo 1.356 skaitytojus, apsilankyta 27.961 kartą ir išduota 104.543 egz. dokumentų.

Spaudinių ir rankraščių tvarkymas. 2008 m. gruodžio 31 d bibliotekos pagrindiniame elektroniniame kataloge (atspindimi naujai gaunami dokumentai, išskyrus rankraščius) buvo 197.093 įrašai - per metus papildyta 17.742 įrašais; rankraščių kataloge - 50.649 įrašai, papildyta 5.616 įrašais.

Mokslo publikacijų duomenų bazėje - 31.739 įrašai, papildyta 5.117 įrašais.

Bendrame mokslo institutų bibliotekų kataloge - 58.791 įrašas, per metus papildyta 6.468 įrašais.

2008 m. bibliotekos Knygų tvarkymo ir katalogų skyrius sukatalogavo 17.094 spaudinius, susistemino 13.491 pav., sudalykino 7.482 pav. dokumentų. Tęsdamas bendradarbiavimą su Nacionaline M.Mažvydo biblioteka, skyrius sunormino 2 930 vardų, įtraukiamų į autoritetinių vardų bazę.

Rankraščių skyrius 2008 m. į skyriaus elektroninį katalogą įrašė visų sutvarkytų dokumentų bibliografinius aprašus: buvo kataloguojami A.Raulinaičio fondo - F322, Vilniaus kapitulos fondo- F43 dokumentai, F 302, F 157, F 183 fondų ir naujai gauti pavieniai rankraščiai. Buvo tęsiamas F318(Vilniaus arkivyskupijos dokumentų kolekcijos) ir F 342(Vilniaus kunigų seminarijos) fondų elektroninių įrašų sisteminimas-susisteminta 3.633 įrašai.

Retų spaudinių skyrius į elektroninį katalogą įvedė 350 vnt. senųjų atvirukų aprašų, kompleksiskai aprašė 934 egz. XVI-XVIII a. dokumentų, elektroninį katalogą papildė 384 įrašais apie XIX a. lietuviškus leidinius, 872 įrašais parankinio fondo dokumentų. Autoritetinių vardų bazė papildyta 133 įrašais.

Senosios periodikos skyrius elektroninį bibliotekos katalogą papildė 268 įrašais.

Bibliotekos skyriai institutuose, prieš keletą metų įsijungę į elektroninio bibliotekos katalogo kūrimą, ataskaitiniais metais įvedė 3.918 įrašų.

2008 m. Informacijos skyrius sukatalogavo 971 leidinių ir į Aleph sistemą įrašė 2.982 skyriaus fondo dokumentų.

Fondų ir vartotojų aptarnavimo skyrius trumpuoju aprašu į elektroninį katalogą įrašė 3.285 egz. elektroniniame kataloge neatspindėtų dokumentų.

Informacinių sistemų skyrius ir ataskaitiniais metais buvo pagrindinis LABT-M projekto atsakomasis vykdytojas, darbų koordinatorius ir projekto plėtros iniciatorius Lietuvos mokslų akademijos bibliotekai ir mokslo institutų bibliotekoms bei publikacijų duomenų bazės sudarymo koordinatorius. 2008m. šis skyrius tęsė darbus, vykdydamas projektus:

1. Lietuvos mokslų akademijos leidyklos „Academia“ leidinių talpinimas į visateksčių duomenų bazę „eLABa“- 2008 m. patalpinta 127 straipsniai iš LMA leidžiamų 11 pavadinimų leidinių 2006 numerių. 2008 m. į šią duomenų bazę buvo patalpintos ir dvi bibliotekos parengtos bibliografinės rodyklės: „Lietuvos istorijos bibliografija 1976-1980“ ir „Sofija Kanopkaitė“.

2. Europos Sąjungos struktūrinių fondų projekto „Tarptautinės mokslinės duomenų bazės „Lituanistika“ katalogo ir jos pagalbinių duomenų bazių administravimas- 2008m. bazė buvo papildyta 4.088 bibliografinių įrašų, Lituanistikos kataloge ataskaitinių metų pabaigoje buvo 14.186 įrašai.

Bibliografinis informacinis darbas. 2008 m. bibliotekos darbuotojai atsakė į 7.852 bibliografines užklausas, kurias skaitytojai pateikė žodžiu ar raštu. Nemažai užklausų gaunama ir į jas atsakoma elektroniniu paštu. Bibliotekos kataloguose būdinčios Informacijos skyriaus bibliografės atsakė į 1101 bibliotekos vartotojų užklausą.

41 bibliotekos lankytoji buvo suteikta 619 bibliografinių konsultacijų.

Biblioteka išleido: 1. Vytautas Juodkasis : literatūros rodyklė (sudarė V. Juodėnienė).

2. Vitalijus Janickis: literatūros rodyklė (sudarė B. Railienė).

3. Stasys Stačiokas: literatūros rodyklė (sudarė B. Kisielienė).

Parengta spaudai: 1. Vytautas Gudelis: literatūros rodyklė (sudarė B. Kisielienė).

2. Ona Voverienė: literatūros rodyklė (sudarė G. Miknienė, D. Malinauskaitė).

3. Lietuvos istorijos bibliografija 1981-1985 (sudarė A. Grybienė).

2008 m. bibliotekoje buvo rengiamos dar 7 įvairios bibliografinės rodyklės.

2008 m. bibliotekos darbuotojai paskelbė 36 mokslinius straipsnius ir kitas publikacijas šalies ir užsienio spaudoje.

Teminės parodos. 2008 m. bibliotekoje buvo surengtos 25 teminės parodos.

Bibliotekos vestibulyje buvo organizuota 16 parodų, iš jų 12 personalijų ir 4 teminės. Lietuvos mokslo akademijos narių jubiliejinių parodų buvo 8- akademikams: J. Kriščiūnui, Z. Ivinskiui, A. Janulaičiui, R. Višomirskiui, L. Kairiūkščiui, nariams korespondentams: V. Juodkaziui, J. Grigui, V. Ostasevičiui. Dvi parodos buvo skirtos žinomų mokslininkų prof. A. Rosino ir prof. O. Voverienės jubiliejams. T. Vrublevskio 150-mečio paroda susieta su jubiliejine konferencija.

V. Kudirkos jubiliejinę parodą atvyko Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazijos moksleivių grupė - kudirkaičiai. Paroda „Lietuvos konstitucijos“ buvo eksponuota Lietuvos Seime ir susieta su S. Šilingo jubiliejumi. Parodų organizavimo komisijos nariai padėjo kitoms institucijoms organizuoti parodas: Lietuvos technikos bibliotekai rengiant T. Vrublevskio jubiliejinę parodą, Kauno savivaldybės V. Kudirkos bibliotekai rengiant V. Kudirkos jubiliejui skirtą parodą, eksponuotą ir LR Seime, Anykščių Arklio muziejui atnaujinant eksponatus .

Retų spaudinių ir Rankraščių skyriai T. Vrublevskio skaityklos stenduose eksponavo 5 temines parodas, penkios teminės parodos buvo surengtos bibliotekos skyriuose mokslo institute.

Dalyvauta konferencijose. 2008 m. bibliotekos darbuotojai įvairiose mokslinėse konferencijose šalyje ir užsienyje perskaitė 35 pranešimus.

2008m. bibliotekai vėl buvo jubiliejiniai- metų pabaigoje buvo surengta mokslinė konferencija, skirta bibliotekos fundatoriaus, žymaus Vilnijos krašto advokato ir bibliofilo Tado Vrublevskio 150-osioms gimimo metinėms. Konferencijai pranešimus parengė ir perskaitė bibliotekos darbuotojai: J. Marcinkevičius, D. Narbutienė, R. Sperskienė, E. Stasiukaitienė.

Ataskaitiniais metais buvo tęsiamas mokslinis bendradarbiavimas su Latvijos akademine biblioteka, birželio 2-5 dienomis Molėtų rajone vyko tradicinė, XXI-oji mokslinė konferencija *Bibliopolis*. Konferencijoje pranešimus perskaitė bibliotekos darbuotojai: D. Bikauskienė, R. Cicėnienė, B. Giedraitienė, K. Janušaitė, N. Kolesinskienė, D. Narbutienė, A. Steponaitienė, E. Šegždienė.

Ataskaitiniais metais bibliotekos darbuotojos nemažai pranešimų perskaitė mokslinėse konferencijose užsienyje: D. Narbutienė dalyvavo dviejose konferencijose Baltarusijoje- Breste ir Minske, R. Cicėnienė pranešimus skaitė Lvoje ir Minske, o B. Railienė su pranešimu vyko į III-iają Europos mokslo istorijos draugijos konferenciją Vienoje.

Lietuvoje vykusiose konferencijose mokslinius pranešimus perskaitė D. Bikauskienė, N. Kolesinskienė, D. Narbutienė, E. Paškevičiūtė Kundrotienė, B. Railienė, P. Saudargas, A. Steponaitienė.

Kvalifikacijos kėlimas. Ataskaitiniais metais 87 bibliotekos darbuotojai kėlė savo kvalifikaciją įvairiuose kursuose ir seminaruose bibliotekoje ir 47 darbuotojai žinias gilino už bibliotekos ribų.

2008 m. į stažuotes Europos šalių Mokslų akademijų bendradarbiavimo programų remiami buvo išvykę bibliotekos darbuotojai: K. Janušaitė – Čekiją, L. Kairelienė, I. Spešilova- Rumuniją, J. Kulikauskienė, E. Paškevičiūtė Kundrotienė- Bulgariją, E. Gotalskis- Latviją, o į konferencijas: R. Cicėnienė ir D. Narbutienė- Baltarusiją, J. Marcinkevičius- Rusiją.

Gavusi finansavimą iš LR kultūros ministerijos, tarptautiniame seminare Liublianoje „Pergamentiniai ir popieriniai knygų įrišimai. Jų istorija, teorija ir praktiniai darbai“ dalyvavo bibliotekos restauratorė Edita Keršulytė.

Savo ruožtu bibliotekos Dokumentų konservavimo ir restauravimo skyriuje stažavosi trys restauratorės iš Ukrainos nacionalinio mokslinio tiriamojo restauravimo

centro Kijeve.

Bibliotekoje praktiką atliko 9 Vilniaus Universiteto Komunikacijos fakulteto Bibliotekininkystės ir informacijos studijų krypties studentai, praktikai vadovavo mokslinė sekretorė L. Kairelienė. VU Istorijos fakulteto Lietuvos lokaliosios istorijos magistro studijų magistranto praktikai vadovavo Rankraščių skyriaus vedėja R. Cicėnienė.

Visuomenei naudingą darbą bibliotekoje 2008m. dirbo 10 Šiuolaikinės mokyklos centro dvyliktokų.

VU Komunikacijos fakulteto komunikacijos ir informacijos krypties doktorantūros studijas tęsė R. Cicėnienė.

Neakivaizdinėse VU Komunikacijos fakulteto bibliotekininkystės studijose mokėsi 4 bibliotekos darbuotojos. 2008 m. bakalauro diplomas buvo įteiktas R. Kleinovaitei Gubanovai, ji tęsia studijas magistrantūroje. Matematikos bakalauro studijas baigė P. Sreda, teisės bakalauro diplomą gavo D. Malinauskaitė, o D. Liudavičienė – sociologijos magistro diplomą.

Ryšiai su visuomene. Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos dokumentų rinkiniai, jų istorija, pastato istorija kasmet pritraukia ne tik gausius skaitytojų būrius, bet ir nemažą būrį ekskursantų: 2008m. buvo priimta 19 ekskursijų (375 asm.). Tai ir moksleiviai iš Vilniaus ir kitų Lietuvos vietovių: Panevėžio, Molėtų, Kudirkos Naumiesčio, tai VU, VPU, VDA, Baltarusijos universiteto studentai, net kelios grupės trečiojo amžiaus universiteto klausytojų. Biblioteka domėjosi Vilniaus gidų gildijos nariai. Į ekskursiją po biblioteką pakvietė ir kaimynus- Vyriausiojo administracinio teismo darbuotojus, kurie atvyko šio teismo pirmininko vadovaujami.

Džiugu, kad susilaukiame ir kolegų dėmesio: bibliotekoje lankėsi 14 Armėnijos bibliotekininkų, dauguma jų iš Armėnijos MA bibliotekos. Buvo atvykęs ir Rusijos MA gamtos mokslų bibliotekos direktorius N. Kalionovas, kuris kartu su Lietuvos MA bibliotekos direktoriumi pasirašė bibliotekų bendradarbiavimo sutartį. Bibliopolio konferencijoje dalyvavo Gruzijos Nacionalinės mokslinės bibliotekos direktorius I. Garibašvili.

Bibliotekos darbuotojai aktyviai darbuojasi įvairiose visuomeninėse organizacijose. Direktorius dr. J. Marcinkevičius yra Bibliotekų tarybos prie Kultūros ministerijos narys, Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos tarybos narys.

Direktoriaus pavaduotojas P. Saudargas yra XXVII knygos mėgėjų draugijos pirmininko pavaduotojas, Lietuvos kultūros kongreso tarybos narys.

Retų spaudinių skyriaus vedėja dr. D. Narbutienė yra Vilniaus Martyno Mažvydo bibliofilų klubo pirmininkė, tarptautinės slavų bibliografijos komisijos narė (2008-2013).

Rankraščių skyriaus vedėja R. Cicėnienė UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ nacionalinio komiteto narė, LR Seimo Istorinių Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakčių minėjimo komisijos Archyvų grupės narė.

Informacijos skyriaus vedėja dr. Birutė Railienė yra Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų asociacijos tarybos narė, yra chemijos ir molekulių mokslo Europos asociacijos *Chemijos istorijos darbo grupės* atstovė Lietuvai, o nuo 2008 m. Lietuvos bibliotekininkų draugijos tarybos narė.

Informacinių sistemų skyriaus vedėja N. Kolesinskienė yra LR Švietimo ir mokslo ministro patvirtintos *Lietuvos virtualaus universiteto 2007-2012 metų programos Lietuvos mokslo ir studijų integruotos informacinės erdvės plėtros uždavinio tarybos* narė.

Bibliotekos nuveiktų darbų ataskaita, veiklos kryptys, kiti aktualūs bibliotekos gyvenimo klausimai kasmet apsparstomi Bibliotekos mokslinėje taryboje, yra svarstomi bibliotekos Kolegijos posėdžiuose.

Restauravimo ir reprografijos darbai. Dokumentų konservavimo ir restauravimo skyrius 2008 m. restauravo ir konservavo 38.440 sąlyginių lapų bibliotekoje saugomų dokumentų: rankraščių, pergamentų, knygų, žemėlapių, graviūrų ir kt.

Bibliotekos Reprografijos skyrius įrišo 3394 knygas, pagamino 1.964 fotoreprodukcijas, 33.032 mikrofilmų kadru, 59.882 kserokopijas, atspaudė 2.580 rotaprinto atspaudų, nuskenavo 12.835 vaizdus. Skyrius 2008 m. bibliotekos

vartotojams suteikė mokamų paslaugų už 115001,55 Lt.

Ūkinė veikla. Biblioteka, kiek leido finansinės išgalės, rūpinosi pastato avarinės būklės gerinimu, buvo pagaminta 20 langų susidėvėjusiems pakeisti. 2008m. biblioteka įsigijo naują monetinį kopijavimo aparatą, naują kompiuterį fotografei. Iš LABT projekto lėšų gauti 22 kompiuteriai, 6 lazeriniai spausdintuvai, 1 spalvotas lazerinis A3 formato spausdintuvas ir vienas A4 formato skeneris.

Direktorius

Juozas Marcinkevičius

Mokslinė sekretorė

Leokadija Kairelienė